

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht: Een analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad.

Arendse, S.S.

Citation
Arendse, S. S. (2020, November 25). *De uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht: Een analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad*. *Meijers-reeks*. Boom Juridisch. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/138404

Version:	Publisher's Version
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/138404

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/138404 holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Arendse, S.S.
Title: De uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht: Een analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad
Issue date: 2020-11-25

Samenvatting

In de strafrechtspraak wordt met regelmaat gebruikgemaakt van de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm, een figuur die noch in de wet, noch in de rechtspraak wordt omschreven. De figuur wordt zowel door de feitenrechter als de Hoge Raad gebruikt. Nu deze figuur wordt toegepast bij een aantal kernleerstukken van het materiële strafrecht, kan de toepassing behoorlijke gevolgen hebben voor de reikwijdte van strafrechtelijke aansprakelijkheid. Zonder inzicht in het gebruik, de rol en de invulling van de uiterlijke verschijningsvorm en de plaatsing van de figuur in de dogmatiek, is de uitwerking van het gebruik van de figuur echter niet goed te overzien.

De figuur, die in eerste instantie in de literatuur werd geïntroduceerd, werd door de Hoge Raad in 1978 in zijn jurisprudentie erkend. Zowel in de literatuur als in de rechtspraak van de Hoge Raad werd de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm aanvankelijk ontwikkeld in het kader van de strafbare poging (artikel 45 Sr). Vanaf 2003 heeft de Hoge Raad de toepassing van de figuur 'verbreed' naar andere leerstukken, waaronder (voorwaardelijk) opzet, strafbare voorbereiding (artikel 46 Sr) en noodweer(exces) (artikel 41 Sr). In de literatuur is wel aandacht besteed aan de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm, maar meestal wordt de figuur daarbij slechts besproken in de context van een bepaald leerstuk. Daarbij bestaat lang niet altijd overeenstemming over hoe de uiterlijke verschijningsvorm wordt gebruikt, welke rol de uiterlijke verschijningsvorm heeft en hoe aan de uiterlijke verschijningsvorm invulling wordt gegeven. Er is maar weinig literatuur beschikbaar die zich meer overkoepelend richt op de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm in het strafrecht. De wel beschikbare bijdragen zijn slechts verkennend van aard en gebaseerd op een beperkt aantal uitspraken. Een meer omvattend overzicht van het gebruik van de uiterlijke verschijningsvorm in de rechtspraak en een (volledige) systematische doordenking daarvan ontbreken tot op heden. Bovendien ontstaat op basis van de beschikbare literatuur het beeld dat de wijze waarop de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast bij de verschillende leerstukken verschilt. Dat roept de vraag op of wel sprake is van een doordacht gebruik van de figuur of van een (tot op zekere hoogte) vooropgestelde (en kenbare) systematiek. Met dit onderzoek heb ik willen voorzien in een meer omvattend overzicht van de toepassing van de figuur door de Hoge Raad en een bijdrage willen leveren aan de systematisering van en betekenisverlening aan de uiterlijke verschijningsvorm (zie hoofdstuk 1). Dat heb ik gedaan door eerst op basis van een rechtspraakanalyse te inventariseren hoe

de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast, om zo eventuele inconsistenties en leerstukoverstijgende eigenschappen bloot te leggen (eerste gedeelte van het onderzoek). Aangezien de Hoge Raad de figuur in de rechtspraak heeft geïntroduceerd en daar invulling aan heeft gegeven, heb ik mij daarbij gericht op de toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm in de cassatierechtspraak. Vervolgens heb ik geprobeerd de figuur te begrijpen door na te gaan bij welke strafrechtelijke theorie en dogmatiek de figuur aansluit (tweede gedeelte van het onderzoek).

Ik heb eerst de rechtspraak per leerstuk geanalyseerd (hoofdstukken 2-5). De Hoge Raad past de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm, zoals gezegd, toe in het kader van de leerstukken poging, voorwaardelijk opzet, voorbereiding en noodweer(exces). Uit de analyse van de jurisprudentie van de Hoge Raad is gebleken dat hij de figuur binnen een bepaald leerstuk over het algemeen volgens een bepaalde, vaste systematiek toepast. De wijze waarop de figuur wordt gebruikt is vastgelegd in 'standaardformules': de *Cito*-formule bij poging, de *HIV I*-formule bij voorwaardelijk opzet, de *Samir A.*-formule bij strafbare voorbereiding en de *Fietswiel*-formule bij noodweer(exces). De uiterlijke verschijningsvorm heeft – binnen deze leerstukken – steeds dezelfde rol. Bij poging en strafbare voorbereiding – waar de figuur wordt gebruikt in het kader van de *objectieve zijde* van het strafbare feit – is de uiterlijke verschijningsvorm een criterium om vast te stellen of sprake is van 'begin van uitvoering' in de zin van artikel 45 Sr respectievelijk een voorwerp dat 'bestemd' is tot het begaan van het misdrijf in de zin van artikel 46 Sr. Bij voorwaardelijk opzet en noodweer(exces) – waar de figuur een rol heeft in het kader van de *subjectieve zijde* van het strafbare feit – wordt de uiterlijke verschijningsvorm gebruikt als (bewijs)vermoeden om vast te stellen of de verdachte de aanmerkelijke kans op een bepaald gevolg bewust heeft 'aanvaard' (voorwaardelijk opzet) respectievelijk of de verdachte de bedoeling had om zich te verdedigen of juist om de ander aan te vallen (noodweer(exces)). Bij bestudering van de invulling van de uiterlijke verschijningsvorm is gebleken dat per leerstuk omstandigheden zijn aan te wijzen die steeds (delictoverstijgend) een (belangrijke) rol spelen. Ondanks deze eenduidige systematiek binnen de leerstukken, ontbreekt het op een aantal punten aan duidelijkheid. Zo is bij zowel poging als strafbare voorbereiding niet duidelijk of de uiterlijke verschijningsvorm een rol heeft bij de vaststelling van de ondeugdelijkheid van de poging/voorbereiding. Eveneens is onduidelijk in hoeverre de uiterlijke verschijningsvorm volgens de Hoge Raad ook bij andere opzetgradaties dan voorwaardelijk opzet mag worden toegepast. Tot slot is niet duidelijk in hoeverre het volgens de Hoge Raad mogelijk is om de uiterlijke verschijningsvorm in het kader van één zaak bij meerdere leerstukken toe te passen.

Hoewel mijn rechtspraakanalyse zich richtte op de jurisprudentie van de Hoge Raad, ben ik ook verkennend ingegaan op de toepassing van de figuur in de lagere rechtspraak (zie hoofdstuk 6). Daarbij bleek dat de uiterlijke verschijningsvorm in de lagere rechtspraak ook nog bij een aantal andere

onderwerpen wordt toegepast. Ik ben gestuit op toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm in het kader van medeplegen, voorbedachte raad, de kwalificatie-uitsluitingsgrond bij witwassen en de aanduiding van voorwerpen, toestanden en gedragingen. De meeste van deze toepassingen sluiten niet aan bij de toepassing die door de Hoge Raad wordt gegeven aan de figuur bij de eerder onderzochte leerstukken.

Vervolgens heb ik de toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm door de Hoge Raad bij de onderscheiden leerstukken met elkaar vergeleken (hoofdstuk 7). Deze vergelijking leverde een aantal overeenkomsten op, met name ten aanzien van de *invulling* van de uiterlijke verschijningsvorm, die duiden op bepaalde eigenschappen van de figuur. Daarnaast leverde de vergelijking tussen de leerstukken een aantal verschillen op, met name bij het *gebruik* en de *rol* van de uiterlijke verschijningsvorm. Nadere beschouwing van de geconstateerde verschillende leverde echter juist een aantal aanvullende eigenschappen op van de uiterlijke verschijningsvorm. De vergelijking leidde er aldus toe dat ik de volgende leerstukoverstijgende eigenschappen van de uiterlijke verschijningsvorm kon vaststellen:

Eigenschap 1

De uiterlijke verschijningsvorm verbindt de objectieve zijde van het strafbare feit met de subjectieve zijde. Er ontstaat daardoor een wisselwerking tussen objectieve en subjectieve zijde.

Eigenschap 2

De uiterlijke verschijningsvorm wordt gebruikt om de (in de toekomst gelegen) gerichtheid van de gedraging vast te stellen.

Eigenschap 3

De uiterlijke verschijningsvorm is een methode om feiten en omstandigheden onder een bestanddeel te brengen.

Eigenschap 4

De uiterlijke verschijningsvorm plaatst de gedraging in zijn context.

In alle door mij bestudeerde uitspraken van de Hoge Raad heeft de uiterlijke verschijningsvorm elk van deze eigenschappen (cumulatief). Dit ondersteunt dat sprake is van een eenduidige, onderliggende systematiek.

Er bleek echter ook een aantal verschillen te bestaan tussen de toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm bij de verschillende leerstukken, die niet gerelativeerd konden worden noch leken te duiden op een bepaalde eigenschap van de figuur. Het ging om de volgende verschillen:

Verschil 1

De uiterlijke verschijningsvorm heeft in de gevallen waarin de figuur wordt gebruikt in het kader van de *objectieve zijde* van het strafbare feit (poging, strafbare voorbereiding) een rol als criterium, dat standaard wordt toegepast. In het kader van de *subjectieve zijde* van het strafbare feit (voorwaardelijk opzet, de verdedigingswil bij noodweer(exces)) heeft de uiterlijke verschijningsvorm echter (slechts) een rol als (bewijs)vermoeden. De figuur wordt bij die leerstukken dan ook (slechts) in bepaalde gevallen gebruikt.

Verschil 2

Bij de onderscheiden leerstukken heeft de uiterlijke verschijningsvorm een andere ondergrens. De drempel ligt bij poging hoger dan bij strafbare voorbereiding, omdat bij poging niet alleen gerichtheid op het misdrijf, maar – anders dan bij voorbereiding – ook 'gerichtheid op voltooiing' is vereist. Als alleen naar de objectieve omstandigheden wordt gekeken ligt de drempel bij voorwaardelijk opzet hoger dan bij strafbare voorbereiding en poging (zelfs met het 'gerichtheid op voltooiingvereiste'). Bij strafbare voorbereiding en poging wordt echter, anders dan bij voorwaardelijk opzet, naast de objectieve omstandigheden ook de door de rechter vastgestelde intentie van de verdachte betrokken bij de uiterlijke verschijningsvorm. Bij opzet wordt de uiterlijke verschijningsvorm juist gebruikt om die intentie vast te stellen.

Verschil 3

Wanneer de uiterlijke verschijningsvorm wordt gebruikt in het kader van de *subjectieve zijde* (voorwaardelijk opzet, de verdedigingswil bij noodweer(exces)) dan wordt expliciet aandacht besteed aan eventuele contra-indicaties. Dit gebeurt niet in gevallen waarin de uiterlijke verschijningsvorm wordt gebruikt in het kader van de *objectieve zijde* van het strafbare feit.

Wat opvalt aan de door mij geconstateerde verschillen is dat er in de jurisprudentie, ondanks de overeenkomsten, een andere benadering wordt gekozen in gevallen waarin de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast in het kader van de *objectieve zijde* van het strafbare feit ten opzichte van de gevallen waarin de figuur wordt toegepast in het kader van de *subjectieve zijde*. Er lijkt een bepaalde terughoudendheid te bestaan om de uiterlijke verschijningsvorm (in alle gevallen) toe te passen in het kader van de subjectieve zijde van het strafbare feit. Om hierin nader inzicht te verkrijgen, heb ik voornoemde verschillen vanuit een ander gezichtspunt nader bekeken (hoofdstuk 8). Ik heb (theoretische) gevallen bestudeerd waarin in het kader van één zaak de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast in het kader van meerdere leerstukken. Dit leverde op dat het bij de uiterlijke verschijningsvorm in de kern gaat om de gedraging, het opzet (de intentie) van de verdachte en de verhouding daartussen (perspectief objectief-subjectief) en bewijs(drempels) (bewijsperspectief).

De door mij gevonden leerstukoverstijgende eigenschappen van de uiterlijke verschijningsvorm lijken bij een eerste beschouwing aan te sluiten bij de finale handelingsleer, waarvan de centrale stelling is dat opzet onderdeel uitmaakt van de handeling. Het opzet en de handeling kunnen niet los van elkaar worden gezien, aangezien een (strafrechtelijk relevante) handeling is gericht op een doel (vgl. eigenschappen 1 en 2). Dat de uiterlijke verschijningsvorm de gedraging plaatst in zijn context (eigenschap 4) doet in het bijzonder denken aan het pleidooi van Peters – die wel wordt beschouwd als de 'vertegenwoordiger' van de finale handelingsleer in de Nederlandse strafrechtswetenschap – om de sociale betekenis van de gedraging centraal te stellen: de gedraging moeten worden bezien binnen de context waarin zij is gepleegd. Ook mijn bevinding dat het bij de uiterlijke verschijningsvorm in de kern gaat om de gedraging, het opzet (de intentie) van de verdachte en de verhouding daartussen, en bewijs, wijzen in de richting van de finale handelingsleer. Deze onderwerpen zijn immers ook kernelementen van die leer.

Dat neemt niet weg dat de verhouding tussen de gedraging en het opzet – afhankelijk van of de uiterlijke verschijningsvorm wordt gebruikt in het kader van de objectieve zijde of de subjectieve zijde van het strafbare feit – verschilt. Dit roept de vraag op of, als de uiterlijke verschijningsvorm al eigenschappen heeft van de finale handelingsleer, het dan wel steeds om dezelfde stroming binnen die leer gaat. Bovendien roept – ervan uitgaande dat de uiterlijke verschijningsvorm een 'finale figuur' is – de terughoudendheid die er bij de Hoge Raad lijkt te bestaan bij het toepassen van de uiterlijke verschijningsvorm in het kader van de subjectieve zijde de vraag op of de finale handelingsleer in die gevallen wel (volledig) is omarmd door de Hoge Raad. In het tweede gedeelte van dit proefschrift onderzoek (verifieer) ik dan ook of de uiterlijke verschijningsvorm kan worden geplaatst in de finale handelingsleer (hoofdstukken 9 en 10).

Om tot een antwoord te komen heb ik per leerstuk onderzocht in welke mate de toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm aansluit bij de finale handelingsleer van Welzel – die wel wordt beschouwd als de grondlegger van de finale handelingsleer – dan wel Peters – die, zoals gezegd, wordt beschouwd als de belangrijkste Nederlandse vertegenwoordiger van de finale handelingsleer. In de leer van Welzel is de finale wil (het opzet) leidend. De gedraging is de verwezenlijking van de finale wil in de werkelijkheid. Gedragingen worden bezien in het licht van de finale wil. De leer van Peters is in zekere zin het spiegelbeeld van de leer van Welzel. In Peters' leer is de gedraging leidend. Gedragingen hebben volgens Peters een sociale betekenis, die alleen kan worden begrepen vanuit de situatie waarin de gedraging voorkomt. Het opzet ligt in de gedraging besloten en 'spreekt' uit de gedraging. Opzet heeft een normatief bepaalde betekenis binnen het kader van de handeling, zoals die in principe door iedereen kan worden 'waargenomen'. Naast deze beide (materieelrechtelijke) leren, staat 'finale bewijsvoering', die voortbouwend op de leer van Peters in de Nederlandse strafrechtelijke literatuur is ontwik-

keld. Nu het opzet besloten ligt in de gedraging, kan het opzet uit de gedraging worden afgeleid, zo is de redenering. Zo kan opzet worden bewezen.

Bij mijn vergelijking tussen de toepassing die de Hoge Raad geeft aan de uiterlijke verschijningsvorm en de finale handelingsleren van Welzel en Peters, bleek dat daar waar de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast bij de *objectieve zijde* van het strafbare feit (poging en voorbereiding), die toepassing aansluit bij de finale handelingsleer van Welzel. Bij voorbereiding lijkt sprake van een bijna volledige omarming van die leer. De enige uitzondering daarop is de objectieve benadering van de absoluut ondeugdelijke voorbereidingsmiddelen. Bij poging geldt nog sterker dat de enkele finaliteit van de gedraging niet voldoende is voor strafbaarheid. Ten opzichte van de leer van Welzel geldt een extra vereiste, namelijk dat sprake is van een bepaalde nabijheid tot voltooiing van het delict (gerichtheid op voltooiing). De objectieve benadering van de ondeugdelijke poging sluit evenmin aan bij het finale handelingsbegrip van Welzel. Zowel bij voorbereiding als poging wordt de strafbaarheid ten opzichte van die leer dus op een aantal punten beperkt. Vanuit de finale handelingsleer van Welzel bezien is aldus sprake van een aantal 'correcties' op die leer. In de gevallen waarin de uiterlijke verschijningsvorm wordt toegepast in het kader van de *subjectieve zijde* van het strafbare feit (voorwaardelijk opzet en noodweer(exces)) is geen sprake van een volledige aansluiting bij de finale leren van Welzel of Peters. De invulling die wordt gegeven aan de uiterlijke verschijningsvorm sluit weliswaar (op hoofdlijnen) aan bij de finale handelingsleer van Peters, maar de uiterlijke verschijningsvorm wordt slechts in bepaalde gevallen gebruikt. In dergelijke gevallen dient de figuur bovendien alleen als een (bewijs)vermoeden.[1] Er is, met andere woorden, slechts sprake van finale bewijsvoering. De zoektocht naar de aansluiting bij de finale handelingsleren maakt nog scherper zichtbaar welke betekenis en welke rollen toekomen aan de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm.

De uiterlijke verschijningsvorm, zo luidt mijn eindconclusie, is een 'finaal figuur'. Als de figuur wordt toegepast dan wordt gekeken naar de finaliteit van de gedraging. Dat geldt bij alle door mij bestudeerde leerstukken waarin de Hoge Raad de uiterlijke verschijningsvorm toepast. In zoverre is sprake van een consistente toepassing van de figuur en kan worden gesproken van samenhang tussen de wijze waarop de figuur bij de verschillende leerstukken wordt toegepast.

---

1 Het gebruik van dit bewijsvermoeden is overigens geen vrijblijvendheid. Als verklaringen over hetgeen ten tijde van het feit in de verdachte is omgegaan ontbreken, kan de rechter alleen op basis van de uiterlijke verschijningsvorm alsnog tot het bewijs van voorwaardelijk opzet komen. Bij noodweer(exces) is de vraag naar de aanwezigheid van een 'verdedigingswil' pas aan de orde als de uiterlijke verschijningsvorm van de gedraging daartoe aanleiding geeft.

Echter, de finale handelingsleer is niet (als enige) leidend in de jurisprudentie van de Hoge Raad. Hoe leidend de finaliteit is, zo kwam hiervoor al aan de orde, verschilt per leerstuk. Dit komt vooral door de verschillende rollen die de figuur bij de onderscheiden leerstukken heeft. Met name bij de *subjectieve zijde* van het strafbare feit lijkt sprake te zijn van een bepaalde terughoudendheid om op basis van de finaliteit van de gedraging tot het bewijs te komen. Dit betekent dat het (klassieke) onderscheid dat tussen de objectieve en de subjectieve zijde wordt gemaakt niet is verlaten met de introductie van de uiterlijke verschijningsvorm. De toepassing van de figuur bij het voorwaardelijk opzet – die eigenlijk niet bij deze klassieke tweedeling lijkt aan te sluiten, zelfs als wezensvreemd daaraan kan worden gezien – is door de terughoudende toepassing en de hoge eisen die aan de invulling van de uiterlijke verschijningsvorm worden gesteld ingevlochten in die klassieke tweedeling en laat die in stand. Op het punt van de invulling van de uiterlijke verschijningsvorm verschilt per leerstuk of die (meer) aansluit bij de finale leer van Welzel (poging, voorbereiding) of de leer van Peters (voorwaardelijk opzet, noodweer(exces). Dit leidt ertoe dat de uiterlijke verschijningsvorm volledig overkoepelend bij alle leerstukken eigenlijk slechts gemeen heeft dat sprake is van een 'finale methode' (vgl. eigenschappen 1, 2 en 4) om gedragingen onder een delictsbestanddeel te brengen (vgl. eigenschap 3).

Het proefschrift eindigt met enkele aanbevelingen die erop zijn gericht handvatten te geven voor een (nog) betere systematische toepassing van de uiterlijke verschijningsvorm als 'finale methode'. Het gaat om de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 1

Gebruik de uiterlijke verschijningsvorm alleen in gevallen die voldoen aan de door mij geïdentificeerde leerstukoverstijgende eigenschappen van de uiterlijke verschijningsvorm. Dat wil zeggen: gebruik de uiterlijke verschijningsvorm als een 'finale methode' om gedragingen onder een bestanddeel te brengen. Dit betekent dat de uiterlijke verschijningsvorm in mijn ogen alleen moet worden gebruikt in gevallen waarin het vaststellen van finaliteit aan de orde is.

Aanbeveling 2a

Maak bij poging een (duidelijker) onderscheid tussen (1) het vereiste van gerichtheid op het misdrijf (finaliteit) en (2) het aanvullende vereiste van gerichtheid op voltooiing van het misdrijf.

Aanbeveling 2b

Gebruik de figuur van de uiterlijke verschijningsvorm bij de poging niet als criterium voor het vaststellen van gerichtheid op voltooiing, maar benoem in plaats daarvan relevante omstandigheden (of factoren) voor de vaststelling hiervan.

Aanbeveling 3a

Zet de lijn voort dat geen sprake is van strafbaarheid op grond van artikel 45 Sr in het geval een middel of object absoluut ondeugdelijk is.

Aanbeveling 3b

Stel bij poging de ondeugdelijkheid van het middel afzonderlijk vast. Betrek de ondeugdelijkheid van het middel als *omstandigheid* bij de uiterlijke verschijningsvorm in het kader van het vereiste van *gerichtheid op het misdrijf*.

Aanbeveling 3c

Stel bij poging de ondeugdelijkheid van het object afzonderlijk vast. Betrek de ondeugdelijkheid van het object als *omstandigheid* bij het vereiste van *gerichtheid op voltooiing* van het misdrijf.

Aanbeveling 4

Maak ook bij andere opzetgradaties dan het voorwaardelijk opzet gebruik van de uiterlijke verschijningsvorm als finale bewijsmethode in gevallen waarin ander bewijs van hetgeen ten tijde van het feit in de verdachte is omgegaan ontbreekt. Leg de drempel voor de uiterlijke verschijningsvorm daarbij hoger dan bij voorwaardelijk opzet.

Aanbeveling 5

Laat de aanmerkelijke kans als afzonderlijk vereiste voor voorwaardelijk opzet vervallen.

Aanbeveling 6a

Stel bij strafbare voorbereiding de ondeugdelijkheid van het middel afzonderlijk vast. Betrek de ondeugdelijkheid van het middel als *omstandigheid* bij de uiterlijke verschijningsvorm.

Aanbeveling 6b

Zet de jurisprudentielijn voort dat absolute ondeugdelijkheid van het object niet in de weg hoeft te staan aan strafbaarheid op grond van artikel 46 Sr.

Aanbeveling 7

Zet de jurisprudentielijn voort dat een aanvallende gedraging in de weg staat aan een beroep op noodweer(exces).

Aanbeveling 8

Ga terughoudend om met het afwijzen van een beroep op noodweer omdat niet is voldaan aan het 'verdedigingsvereiste'.

Aanbeveling 9

Gebruik de uiterlijke verschijningsvorm niet om vast te stellen of sprake is van een 'noodweersituatie'.

Aanbeveling 10

Gebruik de uiterlijke verschijningsvorm in het kader van uitlokking om te beoordelen of het strafbare feit dat is gevolgd ook het strafbare feit is waartoe is uitgelokt (accessoriteitsvereiste).